

on the corresponding theoretical knowledge of the English language), socio-cultural business competence (knowledge of the economic and social peculiarities of different countries as well as the rules of behaviour accepted there), professional-subject competence (the ability to use one's professional knowledge while speaking a foreign language), interaction competence (the ability to interact successfully with other people depending on various situations at work). Thus, the main aim of the pedagogical experiment was to examine the changes in the levels of the foreign language professional and business communication competence development before and after the corresponding course of lessons. The author gives the examples of the control tasks and materials for the students (such as TV programmes, scientific articles, communicative situations etc.) and suggests the ways of evaluating them using a relative scale «Yes» – «Partially» – «No». The results of the experiment have revealed a positive dynamics of the students' communication competence development as well as their interest in learning a foreign language.

Keywords: foreign language professional and business communication competence, professional and business communication in a foreign language, students of economic specialities, pedagogical experiment, optional specialized course.

Подано до редакції 17.07.2015

Рецензент: д. пед. н., проф. Г. Х. Яворська

УДК: 378+371.13+159.923

Любов Володимирівна Першина,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри перекладу та мовознавства,
Міжнародний гуманітарний університет,
вул. Фонтанська дорога, 33, м. Одеса, Україна

РОЛЬ АКМЕОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ СТИМУЛЮВАННЯ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ

Стаття присвячена проблемі формування професійної майстерності в майбутніх викладачів вищих навчальних закладів, а саме ролі акмеології в процесі стимулювання їх мотивації до професійного самовдосконалення. Розкрито значення поняття «акмеологія» та представлено предмет акмеології вищої педагогічної освіти. Розглянуто роль енергодійності як здатності до постійного зростання. Доведено важливість розвитку особистісної змобілізованості. Розкрито поняття «рефлексія» та обґрунтовано доречність розвитку рефлексивних здібностей задля забезпечення професійного становлення й особистісного зростання майбутнього викладача.

Ключові слова: акмеологія, мотивація, рефлексія, самовдосконалення, змобілізованість.

Постановка проблеми. Одним із шляхів реформування освіти є формування професіоналізму в майбутніх педагогічних працівників, їх освітнього й загальнокультурного рівня, професійної майстерності вже під час їх навчання та проходження педагогічної практики. Рівень професійної майстерності фахівця сфери «людина-людина» визначається його здатністю розвивати свій творчий потенціал, продуктивно займатися самовдосконаленням для того, щоб стати професіоналом, майстром. Тому важливою подією стала поява акмеології, що виникла порівняно нещодавно та істотно сприяє позитивним перетворенням у цій галузі наукового знання.

Зазначимо, що наука акмеологія вивчає розвиток людини у досягненні нею вершин професіоналізму. Теоретичний аналіз [1; 3; 5] засвідчує, що це – галузь наукового знання, комплекс наукових дисциплін, об'єктом яких є людина в динаміці самоактуалізації її творчого потенціалу, саморозвитку, самовдосконалення, самовизначення в різних життєвих сферах професійної діяльності, зокрема в освіті. Інакше кажучи, предметом акмеології є цілісна людина під час її творчої самореалізації, тобто творчої зрілості, коли на зміну процесам виховання, освіти, навчання (осно-

вні поняття педагогіки) приходять процеси самореалізації у формі самовиховання, самоосвіти, самовдосконалення, пов'язаного з реалізацією творчого задуму й одержанням очікуваного результату.

Мета статті – обґрунтувати роль акмеології в процесі стимулювання мотивації майбутніх викладачів до професійного самовдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Теоретичний аналіз літературних джерел свідчить, що назва «акмеологія» походить від старогрецького «акме», що, у свою чергу, походить від слова «axis» (вістря) і означає «пік, вершина, вищий ступінь чого-небудь, цвіт, квітуча пора»; бути в акме означає «бути в повному розквіті сил, на вищому ступені розвитку» [1, с. 40].

В. Вакуленко підкреслює, що найвищих результатів на шляху до свого «акме» може досягти людина з високим рівнем мотивації професійного самовдосконалення, для якої характерними є яскраво виражена потреба в самовдосконаленні, творче ставлення до справи, прагнення досягти своїх вершин. За наявності мотивації такого рівня людина не потребує додаткових зусиль і зовнішніх впливів на розвиток своєї особистості. Сам процес професійного самовдосконален-

ня постає невід'ємним компонентом її діяльності, і в цьому вона одержує задоволення [5].

Інтенсивний розвиток теоретичних і прикладних акмеологічних досліджень послужив поштовхом до диференціації для багатьох наук, що розвиваються. З'явилися нові самостійні наукові напрями акмеології – педагогічна, військова, юридична, медична, управлінська, акмеологія діяльності в особливих і екстремальних умовах тощо.

Педагогічна акмеологія – галузь науки акмеології – новий науковий напрямок, предметом вивчення якого є професійне становлення педагога, досягнення їм вершин у професійній діяльності, шляхи й способи удосконалення як професіонала [3, с. 112].

У процесі диференціації акмеологічних наук і предмета акмеології освіти в її структурі формується акмеологія вищої педагогічної освіти, яку вперше розглянув В. Вакулєнко. На його думку, предметом акмеології вищої педагогічної освіти (АВПО) є: закономірності, умови, фактори й стимули продуктивного функціонування системи педагогічних освітніх закладів (ПОЗ); закономірності самореалізації творчих потенціалів (ТП) основних учасників освітнього процесу (ОП) (керівників, викладачів, студентів); фактори, що сприяють і перешкоджають досягненню найвищих результатів (вершин) в умовах обмежень і розпоряджень, що накладаються на ПОЗ.

Мета АВПО полягає в пошуках самореалізації творчих потенціалів основних учасників освітнього процесу й розвитку готовності випускників до продуктивної педагогічної діяльності. Вивчаючи закономірності й фактори досягнення суб'єктами діяльності вершин самореалізації, АВПО повинна розробляти методи й технології, що дозволяють керівникам усіх рівнів, викладачам, учителям, студентам досягати успіху в професійній освіті, діяльності, самовдосконаленні. Результатом реалізації АВПО, на нашу думку, повинна бути готовність майбутніх викладачів до самостійної творчої діяльності, відповідального рішення професійних і життєвих завдань.

Вивчення акмеології як навчальної дисципліни у вищих педагогічних навчальних закладах є обов'язковим для формування професійної майстерності в майбутніх викладачів. Особлива увага в ньому приділяється розвитку творчого потенціалу майбутнього викладача, що неможливо без самовдосконалення себе як особистості, самоосвіти та рефлексії. Ця дисципліна має на меті дати майбутнім фахівцям знання про розвиток індивідуальних, особистісних і суб'єктивно-діяльнісних характеристик людини в їхніх взаємозв'язках, про ступені зрілості, про шляхи досягнення вершин професіоналізму, компетентності, уявлення про творчість, розвиток здібностей. До переліку вмінь, що можуть бути сформовані в цьому курсі, можна віднести такі, як вивчення й аналіз себе як особистості; здійснення самооцінювання за допомогою тестів; розробка програми самовиховання; аналіз навчального процесу; вивчення й застосування

педагогічного досвіду; визначення рівня професіоналізму. Зміст дисципліни зорієнтований на формування в процесі професійної підготовки педагогічної спрямованості особистості й педагогічного мислення, творчої індивідуальної та колективної розумової діяльності, спрямованості особистості на самовдосконалення й досягнення вершин професіоналізму.

Засобами акмеології можна формувати готовність і здатність до саморуку, самоосвіти, самоорганізації й самоконтролю. Узагальнюючи вищезазначене, наголошуємо, що формування професійної майстерності в майбутніх викладачів має бути спрямовано, передусім, на розвиток їхньої готовності до продуктивного самостійного й творчого вирішення спеціальних і професійних педагогічних завдань.

Процес професійного самовдосконалення спрямований на свідоме формування, розвиток і вдосконалення професійної компетентності майбутнього викладача, рівень якої визначається його здатністю розвивати свій творчий потенціал, продуктивно займатися самовдосконаленням.

У процесі діяльності кожна людина виявляє характерне для неї ставлення до свого професійного самовдосконалення, де важливу роль, на думку І. Богданової, відіграє енергодійність – здатність до постійного зростання в процесі її здійснення; прагнення до вершинного стану у виконанні своєї професійної ролі [4]. Майбутній викладач як ніхто інший повинен володіти цією здатністю. Він мусить постійно розвиватися, адже наука не стоїть на місці, бажати професійного росту та головне – мати сили для цього, енергію, яка буде стимулювати його до вдосконалення та приведе його до вершин професіоналізму.

У ВНЗ у майбутнього викладача закладаються основні якості спеціаліста, з якими він увійде в нову для нього атмосферу діяльності, де відбуватиметься його подальший розвиток як особистості, які допоможуть йому самовдосконалюватися і самостверджуватися. Отже, у сучасних умовах самовдосконалення майбутнього викладача особливого значення набуває проблема формування такої якості, як особистісна змобілізованість. Для правильного розуміння сутності змобілізованості майбутнього фахівця потрібно знайти його родові поняття. На думку О. Юрчика, родовим поняттям змобілізованості є поняття «готовність» до діяльності. Сутність готовності до професійної діяльності трактується вченими як цілісний прояв особистості, комплекс необхідних знань, умінь, навичок і здібностей, результат професійної освіти й виховання, соціальної зрілості особистості (В. Сластенин). Досліджуючи психологічну готовність, науковці визначають її як динамічний цілісний стан особистості, внутрішню налаштованість на певну поведінку, змобілізованість усіх сил на активні дії.

Майбутні викладачі повинні володіти готовністю до самовдосконалення. Це означає, що вони мусять постійно працювати над собою, покращувати свої знання, вміння та навички. Вони не мають права зупинитися на досягнутому. Як відомо, виявляючи активність, людина досягає реалізації свідомо встановлених

нею самою або прийнятих ззовні цілей. Завдяки тому, що в процесі самовдосконалення педагог усвідомлює зміст своєї діяльності та оформлює професійні цінності, конкретних рис набуває його професійно-педагогічна позиція. Підкреслимо, що професійна позиція є важливою в професійній діяльності, оскільки визначає особистісне ставлення людини до тієї діяльності, якою займається, до самої себе в цій діяльності. Ш. Амонашвілі писав, що людина може жити своєю професією тільки тоді, коли вона прагне пізнати через неї саму себе, і саме таким шляхом вона може принести найбільшу користь суспільству [2, с. 27]. Зі свого боку І. Богданова вважає, що педагогічна позиція – це продукт педагогічного мислення, наслідок усвідомлення навчально-виховного процесу й одночасно показник рівня готовності до професійної діяльності. Набуття такої професійно-педагогічної позиції сприятиме змобілізованості, а саме, готовності майбутнього викладача вищого навчального закладу мобілізувати свої сили для успішного виконання своєї діяльності. Сутність саморозвитку майбутнього викладача, на думку дослідниці, в цьому випадку має полягати в принциповому і цілеспрямованому використанні особистістю власної внутрішньої енергії в загальному процесі її визрівання [4].

Зауважимо, що все, що спонукає особистість до діяльності, повинно пройти через її свідомість, тому визначальним у процесі самовдосконалення майбутнього викладача ВПНЗ є самопізнання – вивчення особистістю власних особливостей: психічних, фізичних, моральних. Теоретичний аналіз [7] засвідчив, що самопізнання здійснюється, по-перше, шляхом аналізу результатів власної діяльності, своєї поведінки, зіставлення цих результатів із загальноприйнятими нормами. Тому дуже важливо якомога раніше вчити студентів аналізувати власну діяльність і поведінку. По-друге, самопізнання відбувається шляхом усвідомлення ставлення інших людей до себе, їхньої оцінки окремих рис цієї особистості, її поведінки, діяльності, що виробляє адекватну самооцінку. По-третє, самопізнання відбувається шляхом самопостереження своїх станів, думок і почуттів. Самопостереження може відбуватися не тільки в процесі психічної діяльності, переживання, але і ретроспективно, шляхом відновлення у пам'яті минулих подій, ситуацій, актів поведінки, вчинків і аналізу, встановлення причинного зв'язку між окремими вчинками і обставинами та оцінювання цих вчинків, своєї поведінки.

С. Носирева зазначає, що самопізнання є не тільки основою для встановлення оцінного й теоретичного ставлення до власних переваг і недоліків, а й для розвитку постійного самоконтролю і саморегуляції своєї психічної і практичної діяльності, для самовиховання. Тим самим майбутній викладач виховує себе власними зусиллями, самовдосконалюється як особистість [7].

М. Громкова вважає, що оцінка власних здібностей, зокрема професійних, визнання необхідності безперервного, постійного розвитку як природного зростання, а також їх вираження; усвідомлення їхнього

рівня як запоруки успіху у своїй професійній діяльності – усе це процедура педагогічної рефлексії. Здатність до рефлексії, як одна з багатьох педагогічних здібностей, формує майбутнього викладача як професіонала. Від рівня розвитку рефлексивних здібностей значною мірою залежать педагогічна творчість і професійна майстерність [6].

Термін «рефлексія» у вітчизняній літературі вперше почав використовуватися в 30-40-х роках минулого століття. Рефлексія (від лат. reflexio – звернення назад) – процес саморозуміння суб'єктом внутрішніх психічних актів і станів, передбачає спостереження особистості за собою, власною діяльністю і способами її здійснення.

Педагогічна діяльність є за своєю природою рефлексивною. Професійне становлення майбутнього викладача зумовлене його готовністю до рефлексивної діяльності, зокрема до професійної рефлексії. Підготовка до рефлексивних дій як важлива особливість є обов'язковою в процесі професійного становлення майбутнього викладача, запорукою розвитку його професійних якостей, а також механізмом, який забезпечить у майбутньому неперервність його професійного розвитку. Рефлексія в професійному становленні майбутнього викладача є не лише засобом, а й метою навчання, не лише процесом самопізнання, але і змістом, джерелом особистісного досвіду, чинником актуалізації розвитку професійної культури.

Рефлексивні процеси в діяльності майбутнього викладача проявляють себе як спроба зрозуміти і цілеспрямовано регулювати думки і вчинки студентів; як процес проектування їх діяльності; як самовдосконалення і самопізнання, як стимулювання інтелектуальної діяльності самих студентів.

Предметна сфера професійної рефлексії педагога включає такі аспекти: по-перше, усвідомлення і розуміння всієї структури власних відношень і взаємовідношень з усіма суб'єктами навчально-виховного процесу зі студентами, колегами й адміністрацією, відношення до предмета, який викладаєш, і до системи освіти взагалі. По-друге, усвідомлення особливостей взаємовідносин усіх суб'єктів навчального процесу всередині учбового закладу як системи; по-третє, усвідомлення рівня своєї професійної компетенції, включаючи рівень знань, а також комунікативних, методичних і загальнопедагогічних знань та вмінь. Рефлексія – це один з основних психологічних механізмів, що забезпечує функціонування мислення, пам'яті, сприймання, прогнозу, контролю. За допомогою рефлексії педагог постійно визначає ступінь розходження між власними уявленнями про ефективного й успішного педагога взагалі, уявлення про себе як про педагога і реальним рівнем успішності й ефективності.

Висновки. Варто зауважити, що збільшення уваги до своєї особистості, особистості студента та інших людей, яке складає найближче професійне оточення викладача, вимагає від педагога вміння ставати на позицію іншої людини й аналізувати свою особистість, свої дії з

точки зору значимості інших, що суттєво впливає на процес самовиховання особистості викладача і регуляцію його професійної діяльності. Це можливо за наявності у викладача рефлексії – важливого компонента творчості – це процес самопізнання й самоаналізу мотивації навчально-професійної діяльності.

Результати рефлексії впливають на формування професійної майстерності у майбутнього викладача. З розвитком педагогічної рефлексії у майбутнього викладача пов'язано рішення багатьох кардинально важливих запитань: підготовка до самореалізації в педагогічній сфері (перш за все, відхід від шаблонів і стереотипів), вироблення програми вимог до себе, до процесу і результату професійної діяльності; усвідомлення змісту педагогічної складової професії; набуття зацікавленого

критичного ставлення до різних її аспектів; послідовне збагачення професійного досвіду в педагогічній діяльності, доведення їх до рівня актуальних психолого-педагогічних і соціокультурних потреб. Майбутньому викладачеві необхідно вміти творчо змінювати свою особистість з використанням психологічних знань і розвинутої здатності до рефлексії своєї професійної діяльності під час самовдосконалення, відповідно до об'єктивних існуючих моральних цінностей суспільства. Введення акмеології позитивно впливає на створення фундаменту для формування професійної майстерності у майбутнього викладача вищого навчального закладу, механізму формування критичного мислення як здатності до професійного самовдосконалення його особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авдеев А. Д. Влияние научно-исследовательской деятельности на формирование научного уровня студентов процессе обучения / А. Д. Авдеев, В. Д. Швецов // Повышение педагогического мастерства преподавателя – основа совершенствования научно-воспитательного процесса. – М., 1979. – С. 133-134.
2. Амонашвили Ш. А. Обучение. Оценка. Отметка / А. Ш. Амонашвили. – М. : Знание, 1980. – 96 с.
3. Астахов А. И. Педагогическое мастерство преподавателя высшей школы : метод. указания [для молодых препод.] / А. И. Астахов. – Киев : КПИ, 1982. – 42 с.
4. Богданова І. М. Педагогічні інновації в системі підготовки вчителя : кінець ХХ – початок ХХІ століття : [монографія] / І. М. Богданова. – Одеса :

М. П. Черкасов, 2009. – 157 с.

5. Вакуленко В. М. Застосування акмеологічної теорії в системі розвиваючого навчання у вищій школі / В. М. Вакуленко // Наукові записки: зб. наук. статей Нац. пед. ун. ім. М. П. Драгоманова. – К. : НПУ, 2003. – Вип. 52. – С. 28-35.
6. Громкова М. Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности : учеб. пособие [для вузов] / М. Т. Громкова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с.
7. Носирева С. Г. Рефлексія як механізм формування критичного мислення : історія становлення та реалізації в області методики навчання іноземним мовам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua-referat.com>.

REFERENCES

1. Avdeev, A. D. (1979). Vliyanie nauchno-issledovatel'skoy deyatel'nosti na formirovaniye nauchnogo urovnya studentov v processe obucheniya [Influence of research activity on formation of students' scientific level in educational process] *Povysheniye pedagogicheskogo masterstva prepodavatelya – osnova sovershenstvovaniya nauchno-vospitatelnogo processa – Improvement of pedagogical teacher's skills – the basis of scientific educational process perfection*, 133-134 [in Russian].
2. Amonashvili, Sh. A. (1980). *Obuchenie. Otsenka. Otmelka* [Education. Estimation. Mark]. Moscow: Znanie [in Russian].
3. Astakhov, A. I. (1982). *Pedagogicheskoe masterstvo prepodavatelya vysshey shkoly* [Pedagogical skills of high school teacher]. Kiev: KPI [in Russian].
4. Bogdanova, I. M. (2009). *Pedagogichni inovatsii v*

systemi pidgotovky vchutelya [Pedagogical innovations in the system of preparation of teacher]. Odesa: M. P. Cherkasov [in Ukrainian].

5. Vakulenko, V. M. (2003) Zastosuvannya akmeologichnoi teorii v systemi rozvyvayuchoho navchanya u vyshyi shkoli [Using of akmeology theory in the system of developing studies at higher school] // *Naykovi zapysky – Scientific messages*, 52, 28-35 [in Ukrainian].
6. Gromkova, M. T. (2003). *Psihologiya i pedagogika profesionalnoi devatel'nosti* [Psychology and pedagogy of professional activity]. – M.: YuNITI-DANA [in Russian].
7. Nosyreva, S. G. *Refleksiiya yak mehanizm formuvannya krytychnoho myslennya* [Reflection as a mechanism of critical thought formation]. Retrieved from <http://ua-referat.com> [in Ukrainian].

Любовь Владимировна Першина,

кандидат педагогических наук, доцент кафедры перевода и языкознания,
Международный гуманитарный университет,
ул. Фонтанская дорога, 33, г. Одесса, Украина

РОЛЬ АКМЕОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ СТИМУЛИРОВАНИЯ МОТИВАЦИИ БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ САМОСОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ

Статья посвящена проблеме формирования профессионального мастерства у будущих преподавателей высших учебных заведений, а именно роли акмеологии в процессе стимулирования мотивации будущих преподавателей к профессиональному самосовершенствованию. Цель статьи – обосновать роль акмеологии в процессе стимулирования мотивации будущих преподавателей к профессиональному самосовершенствованию. Специфика

подготовки преподавателя состоит в том, что кроме теоретических знаний и практических навыков, будущий преподаватель должен, прежде всего, хорошо понимать себя и иметь крепкую мотивацию к профессиональной деятельности. Раскрыто значение понятия «мотивация» и доказана важность развития рефлексивных способностей для обеспечения профессионального становления и личностного роста. Автор раскрывает значение понятия «акмеология» и представляет особенности акмеологии высшего педагогического образования. Всё, что побуждает личность к деятельности, должно пройти через её сознание, вот почему очень важным в процессе самосовершенствования будущего преподавателя ВУЗа есть самопознание – изучение собственных особенностей личности: психических, физических, моральных. Ведущую роль в процессе профессионального становления и роста личности будущего преподавателя играет рефлексия, которая является базовым механизмом саморегуляции его образовательно-профессиональной деятельности и формирования профессиональной педагогической мысли. Самопознание происходит через самоанализ, через самовосприятие и самонаблюдение. Но во всех случаях это содержит момент оценки и самооценки. Важно подчеркнуть, что источником самопознания является реальная деятельность личности и опыт общения и взаимодействия с другими людьми. Во время формирования профессиональных навыков будущего преподавателя ВУЗа важно использовать различные упражнения на развитие рефлексии для стимулирования профессиональной мотивации самосовершенствования личности. Рассмотрена роль энергодейственности как способности к постоянному росту. Доказана важность развития личностной мобилизованности, готовности будущего преподавателя к профессиональному самосовершенствованию.

Ключевые слова: акмеология, мотивация, мобилизованность, рефлексия, самосовершенствование.

*Liubov Pershyna,
PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), professor,
Department of Translation and Linguistics,
International Humanitarian University,
33, Fontanska Doroha Str., Odesa, Ukraine*

ROLE OF AKMEOLOGY IN THE PROCESS OF STIMULATING MOTIVATION OF FUTURE TEACHERS TO PROFESSIONAL SELF-PERFECTION

The article is dedicated to the issue of professional skills formation of future teachers of higher educational establishments, namely to the role of akmeology in the process of stimulating motivation of future teachers to professional self-perfection. The aim of the article is to explain the role of akmeology in the process of stimulating motivation of future teachers to professional self-perfection. The specificity of teachers training is that apart from theoretical knowledge and practical skills a future teacher must foremost understand himself/herself well and have firm motivation to professional activity. The meaning of the concept of «motivation» is defined and the importance of the development of reflection capabilities for providing the professional becoming and personal growth is approved. Pedagogical akmeology is a new direction of science, which studies professional development of a pedagogue, achieving professional success in his/her activity, ways and means of his development and self-perfection as a professional. Everything that induces personality to activity must go through his/her consciousness, that is why a very important thing in the process of self-perfection of a future teacher of higher educational establishment is self-knowledge, which means study of his/her own personality features: psychical, physical, moral. A leading role in the process of the professional becoming and personality growth of a future teacher is played by the reflection, which is the base mechanism of self-regulation of the educational and professional activity and the formation of professionally pedagogical thought. Self-knowledge takes place through introspection, self-examination, perception and self-awareness. But in all cases it involves evaluation and self-evaluation and is provided by the reflection. It is important to underline that the source of self-knowledge is the real activity of a person and experience of intercourse and co-operating with other people. During the formation of professional skills of a future teacher of higher educational establishment it is important to implement various exercises aimed at the development of reflection for stimulating the motivation to professional self-perfection. The article approves the role of ergoactivity as an ability of constant growth. The importance of the personal mobilization, the readiness growth of a future teacher for professional self-perfection is substantiated.

Keywords: akmeology, motivation, reflection, mobilization, self-perfection.

Подано до редакції 20.07.2015

Рецензент: д. філол. н., проф. І. В. Ступак